

(DSC-ETY) Etyka – objaśnienia

WAŻNE

W pierwszej kolejności wypełnij formularz DSC-DYS „Dodatkowe zatrudnienie, odpowiedzialność dyscyplinarna, praca w godzinach nadliczbowych (Niektóre zagadnienia kadrowe)”

Zgodnie z [zaleceniem Szefa Służby Cywilnej¹ \(SSC\)](#) dyrektorzy generalni/ kierownicy urzędów informują o działaniach podejmowanych w roku ubiegłym na rzecz budowania kultury uczciwości w urzędzie, w tym o działaniach wynikających z przedmiotowego zalecenia.

Informacje w tabeli Etyka dotyczą:

- działań prewencyjnych, których celem było przeciwdziałanie naruszeniom zasad służby cywilnej i zasad etyki korpusu służby cywilnej (dalej: zasad), a tym samym naruszeniom obowiązków członka korpusu służby cywilnej poprzez podejmowanie działań ukierunkowanych na budowę i wzmacnianie kultury uczciwości organizacji, w tym m.in. zwiększanie świadomości etycznej członków korpusu służby cywilnej i zapewnienie wsparcia pracownikom w sytuacjach etycznie wątpliwych lub trudnych oraz
- działań dyscyplinujących, które były konsekwencją (możliwego) naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej, stanowiącego jednocześnie naruszenie zasad.

Analiza zebranych danych będzie jednym ze źródeł informacji dla SSC, który odpowiada za czuwanie i monitorowanie przestrzegania zasad w korpusie, co do kierunku działań w zakresie budowy i wzmacniania kultury uczciwości w całej służbie cywilnej. Zebrane dane mogą stanowić dodatkowe źródło inspiracji również dla dyrektorów generalnych/ kierowników urzędów w zakresie możliwych do realizacji działań, ukierunkowanych na wzmacnianie kultury zarządzanej organizacji w oparciu o wartości.

Dział 1. Działania prewencyjne

Dział 1. tabeli Etyka jest elementem procesu monitorowania przez SSC działań ukierunkowanych na budowę, wzmacnianie i promocję kultury uczciwości w służbie cywilnej. Analiza zebranych danych pomoże upowszechnić najlepsze rozwiązania, wdrożone w służbie cywilnej, a tym samym zainspirować dyrektorów generalnych/kierowników urzędów w zakresie możliwych do realizacji działań w tym obszarze. Pozwoli też wypromować najbardziej aktywnych liderów, którzy przywiązują w swojej organizacji szczególną wagę do kwestii etyki i uczciwości, wspierają swoich pracowników we właściwym rozumieniu zasad, motywują ich do przestrzegania i adekwatnie reagują na ewentualne nieprawidłowości.

W odpowiedzi na pytania 1, 2, 4, 5, 6, 9 wskaż „tak” lub „nie”.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 2 wskażesz odpowiedź „tak”, w pytaniu 3 uzupełnij dane na temat szkoleń z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów:

¹ [Zalecenie Szefa Służby Cywilnej z 18 grudnia 2017 r. w zakresie promowania kultury uczciwości w służbie cywilnej.](#)

- w komórce nr 1 wpisz łączną liczbę szkoleń z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów.

WAŻNE

- W tej komórce uwzględnij łącznie wszystkie szkolenia, tzn.:
 - szkolenia stacjonarne,
 - kursy zdalne, tzn. kursy prowadzone w czasie rzeczywistym,
 - kursy e-learningowe, np. dostępne w serwisie służby cywilnej¹.
- Uwzględnij tu również szkolenia prowadzone w ramach służby przygotowawczej z tego zakresu, w których uczestniczyli pracownicy urzędu.
- Pamiętaj: jeden temat kursu e-learningowego, który ukończyło nawet kilku pracowników to nadal jeden kurs e-learningowy (1 szkolenie).

- w komórce nr 2 wpisz łączną liczbę szkoleń z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów, w których uczestniczyli pracownicy urzędu zajmujący wyższe stanowiska w służbie cywilnej.

Zgodnie z art. 52 ustawy o służbie cywilnej² wyższe stanowiska w służbie cywilnej to

- dyrektor generalny urzędu,
- dyrektor departamentu lub komórki równorzędnej oraz zastępcy tych osób w KPRM, ministerstwach i urzędach centralnych,
- dyrektor wydziału lub komórki równorzędnej w urzędzie wojewódzkim, a także zastępcy tych osób,
- wojewódzki i powiatowy lekarz weterynarii oraz zastępcy tych osób,
- wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz jego zastępcy,
- dyrektor i zastępca dyrektora izby administracji skarbowej,
- dyrektor i zastępca dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej,
- naczelnik urzędu skarbowego oraz urzędu celno-skarbowego oraz zastępcy tych osób,
- kierujący komórką organizacyjną w Biurze Nasiennictwa Leśnego, a także zastępcy tej osoby.

WAŻNE

- Liczba w komórce nr 2 nie może być wyższa niż liczba podana w komórce nr 1.
- W przypadku, gdy nie zapewniono szkoleń dla osób z tej grupy stanowisk albo w urzędzie nie ma osób zajmujących wyższe stanowiska w służbie cywilnej, w komórce nr 2 wpisz „0”.

² <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20082271505/U/D20081505Lj.pdf>

Pytanie 5 dotyczy innych, aniżeli powołanie doradcy/ zespołu doradców ds. etyki w urzędzie, sposobów wsparcia pracowników w trudnych lub niejasnych sytuacjach, które budzą ich wątpliwości etyczne.

WAŻNE

Zgodnie z Zarządzeniem Szefa Służby Cywilnej w sprawie standardów zarządzania zasobami ludzkimi³ - dyrektorzy generalni/kierownicy urzędów wspierają pracowników w trudnych lub niejasnych sytuacjach, które budzą ich wątpliwości etyczne. W tym celu mogą oni utworzyć w urzędzie funkcję doradcy do spraw etyki i zapewnić mu odpowiednie warunki pracy. Mogą również zapewnić inny, alternatywny mechanizm wsparcia pracowników np. możliwość wsparcia ze strony doradcy w urzędzie nadzorującym, wsparcie psychologa, cykliczne spotkania z przełożonym w celu omawiania wątpliwości i problemów, kontakt mailowy /telefoniczny za pośrednictwem którego anonimowo można zgłaszać wątpliwości, wsparcie mężów zaufania, pełnomocnika ds. równego traktowania itp.)

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 5 wskażesz odpowiedź „tak”, wpisz jaki inny/alternatywny mechanizm konsultacji opracowano i upowszechniono wśród pracowników, aby wspierać ich we właściwym rozumieniu zasad. Krótko opisz jaki to mechanizm i na czym on polega.

Pytanie 6 dotyczy anonimowej samooceny kultury uczciwości.

WAŻNE

Zgodnie z Zaleceniem w zakresie promowania kultury uczciwości w służbie cywilnej³, Szef Służby Cywilnej rekomenduje prowadzenie regularnej, anonimowej samooceny uczciwości organizacji wśród pracowników.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 6 wskażesz odpowiedź „tak”, uzupełnij dane:

- w pytaniu 7: wpisz liczbę członków korpusu, którzy uczestniczyli w anonimowej samoocenie oraz
- w pytaniu 8 (komórki 1-9): zaznacz lub wpisz treść pytań, które znalazły się w anonimowej samoocenie uczciwości organizacji w 2023 r.

Pytanie 9 dotyczy wewnętrznych wytycznych, które zostały opracowane i upowszechnione w urzędzie w 2023 r., a których celem było wzmocnienie kultury uczciwości.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 9 wskażesz odpowiedź „tak”, w dostępnych polach wpisz jakie to wytyczne, tzn. tytuł i czego one dotyczą.

W przypadku braku dodatkowych wytycznych zostaw pola puste.

W odpowiedzi na pytanie 10 zaznacz lub wpisz, jakie procedury, które mają na celu budowę i wzmocnienie kultury uczciwości, funkcjonują w urzędzie.

³ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/standardyzyl>

WAŻNE

Procedura „funkcjonuje” jeśli została opracowana i upowszechniona wśród pracowników (w sposób przyjęty w urzędzie, np. w intranecie), a pracownicy ją stosują.

Jeśli w urzędzie funkcjonuje procedura, której celem jest budowa i wzmacnianie kultury uczciwości (tzn. jest opracowana, upowszechniona i stosowana przez pracowników) inna niż procedury wymienione w komórkach nr 1 – nr 4 , to wpisz ją/ je (tytuł i cel) w komórkach nr 5 – nr 8.

Jeśli w urzędzie nie funkcjonują inne procedury niż wymienione w komórkach 1-4, w komórkach nr 5 – nr 8 zostaw puste miejsce (niczego nie wpisuj).

Jeśli w urzędzie nie funkcjonują żadne procedury, które miałyby na celu budowę i wzmacnianie kultury uczciwości, w pytaniu 10 zaznacz komórkę nr 9.

W odpowiedzi na pytanie 11 zaznacz lub wpisz, jakie działania dotyczące wzmacniania pozytywnego wizerunku profesjonalnej i neutralnej politycznie służby cywilnej, wzmacniania przejrzystości działania i zaangażowania interesariuszy (klientów, obywateli, partnerów itp.), szkoleń z zakresu antykorupcji, przeciwdziałania mobbingowi itp., były realizowane w urzędzie w roku 2023.

Jeśli w urzędzie realizowano działania inne niż wymienione w komórkach nr 1 – nr 5 , to wpisz ją/ je (tytuł) w komórkach nr 6 – nr 8.

Jeśli w urzędzie nie realizowano innych działań niż wymienione w komórkach nr 1 – nr 5, w komórkach nr 6 –nr 8 zostaw puste miejsce (niczego nie wpisuj).

Jeśli w 2023 r. nie realizowano żadnych działań w tym obszarze, w pytaniu 11 zaznacz komórkę nr 9.

Dział 2. Działania dyscyplinujące

Dział 2. tabeli Etyka dotyczy zasad określonych w zarządzeniu Nr 70 Prezesa Rady Ministrów⁴. Dane z tej tabeli pozwolą:

(1) zdobyć wiedzę na temat liczby:

- upomnień prawomocnych na piśmie (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej),
- postępowań wyjaśniających wszczętych w roku 2023,
- postępowań dyscyplinarnych wszczętych w roku 2023,
- kar dyscyplinarnych uprawomocnionych w 2023

w związku z podejrzeniem naruszenia/ naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które mogło stanowić/ stanowiło jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej oraz

(2) zidentyfikować zasady, których (ewentualne) naruszenie jest najczęściej uwzględniane:

⁴ [Zarządzenie Nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej \(M. P. Nr 93, poz. 953\).](#)

- w upomnieniu na piśmie (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej);
- w poleceniu wszczęcia postępowania wyjaśniającego;
- we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego;
- w uzasadnieniu uprawomocnionych kar dyscyplinarnych.

W odpowiedzi na pytanie 1 wpisz liczbę upomnień prawomocnych na piśmie w roku sprawozdawczym za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowią jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej).

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 1 nie może być większa niż liczba wszystkich upomnień prawomocnych na piśmie w roku 2023, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile uprawomocniło się kar upomnienia na piśmie?”.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 1 wpiszesz liczbę upomnień prawomocnych na piśmie, za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowią jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej), zaznacz odpowiednio liczbę wskazań przy danej zasadzie (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 1, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 1.1 – 1.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 1 nie można wypełnić komórek nr 1.1 – 1.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 1.1 – 1.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 1.

Np. w roku sprawozdawczym w urzędzie odnotowano 1 upomnienie prawomocne na piśmie za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej). Dyrektor generalny/kierownik urzędu w uzasadnieniu do upomnienia na piśmie wskazał naruszenie obowiązku członka korpusu, które stanowi jednocześnie naruszenie zasady godnego zachowania i zasady rzetelności. W takiej sytuacji w odpowiedzi na pytanie 1 zaznaczamy „1” (jedno upomnienie w roku 2023) a następnie wpisujemy „1” przy zasadzie godnego zachowania i „1” przy zasadzie rzetelności (te zasady były wskazane w uzasadnieniu).

W odpowiedzi na pytanie 2 wpisz liczbę postępowań wyjaśniających wszczętych w roku 2023 w związku z podejrzeniem o naruszenie obowiązku członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 2 nie może być większa niż liczba wszystkich postępowań wyjaśniających, wszczętych w roku 2023, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile wszczęto postępowań wyjaśniających?”

W przypadku, gdy dyrektor generalny/kierownik urzędu wskazał w poleceniu wszczęcia postępowania wyjaśniającego wybraną zasadę służby cywilnej lub zasadę etyki korpusu służby cywilnej, zaznacz liczbę tych wskazań (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 2, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 2.1 – 2.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 2 nie można wypełnić komórek nr 2.1 – 2.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 2.1 – 2.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 2.

W odpowiedzi na pytanie 3 wpisz liczbę postępowań dyscyplinarnych wszczętych w 2023 r. w związku z naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 3 nie może być większa niż liczba wszystkich postępowań dyscyplinarnych, wszczętych w roku 2022, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile wszczęto postępowań dyscyplinarnych?”

W przypadku, gdy rzecznik dyscyplinarny wskazał we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wybraną zasadę służby cywilnej lub zasadę etyki korpusu służby cywilnej, zaznacz liczbę tych wskazań (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 3, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 3.1 – 3.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 3 nie można wypełnić komórek nr 3.1 – 3.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 3.1 – 3.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 3.

W odpowiedzi na pytanie 4 wpisz liczbę wszystkich, uprawomocnionych w 2023 r. kar dyscyplinarnych, w związku z naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowiło jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 4 nie może być większa niż liczba wszystkich uprawomocnionych w roku 2023 kar dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej, uwzględniona w formularzu DSC-DYS w komórce „Ogółem”.

W przypadku, gdy naruszenie danej zasady służby cywilnej lub zasady etyki korpusu służby cywilnej było elementem uzasadnienia uprawomocnionych kar dyscyplinarnych, zaznacz odpowiednią liczbę

(w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 4, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 4.1 – 4.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 4 nie można wypełnić komórek nr 4.1 – 4.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 4.1 – 4.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 4.